

249): ben semblant aquest a l'Egosa de Ptolemeu, i als nostres *EGÓSALE i Iguácel.

¹ Al peu d'Irgo (V. de Boí) que ve d'un ibero-basc IRIKO (TVBoí II, 1) es troba el Clot de l'Aligol (XII, 192) que es pot interpretar com IRIKO-LE. —

² Cf. *Suconsenses* en inscripcions (Schmoll, *Zs. Vgl. Sprfg.* LXXVI, 288). — ³ Difícil de localitzar més precisament. Delimita així una zona: «de *Sugerre* usque ad *Agosa*, de *Toralga* usque in flumen *Nocarias*». Si *Sugerre* fos *Suerri* (agre. de Cornudella, a l'O. d'Areny) seria la N. Ribagorçana, però *Toralga* és uns 20 k. més a l'Est, prop de la N. Pallaresa. ¿Hi hauria un altre *Toralga* prop d'aquella o un altre *Suerri*, prop d'aquesta?, noms antics oblidats? Serano Sanz publicà un doc. on figura *Sugerre* (potser el mateix, si bé el data de 978) (NHRBg., p. 366, que ara no està al meu abast). En tot cas aquest *Agosa* és lluny de Gósol (70 o 90 k. més a l'O., sigui l'un o l'altre): ha de ser un duplicat i no pot ser ni Gósol ni l'Egosa de Ptolemeu, que era de Lacedània.

Gosp, V. Cosp Gospí, V. Guspi

GOTARTA i parònims

Gotarta és un poblet de l'Alta Ribagorça, a 1195 m. d'altitud, al Nord-Est i per sobre del Pont de Suert. Limita amb Iguèrri, Raons, Malpàs, Pont de Suert i Ventolà. Ha estat sempre un poble d'economia precària, pobre en agricultura i dedicat al pasturatge. No dóna la impressió d'haver estat habitat per gent de classe nobiliària. Madoz el descriu així: «Tiene 8 casas unidas, que forman una pequeña plaza de figura irregular, llana y mal empedrada».

PRON. POP.: *gotárta* (oït per Casacuberta i també per Coromines a Erill, Cardet, Durro, Irgo...); *botárta* (anotat per Coromines a Vilaller, Ll. XIII, 196). La pronunciació que Terrado ha sentit ha estat sempre *gotárta*.

DOC. ANT. La primera menció es troba en un document medieval conservat en còpia del S. XIII, posterior a l'any 1203: «ecclesia Sancti Michaelis de *Gotarta*» (Puig i Ferrer, *Cartoral de Lavaix*, § 70.9). En el document apareixen mencionats *Turre de Buera*, *Gerundela*, *Malpaso*, *Erillo*, *Spranto*, *Rahonse*, *Erta*, *Adonce*..., és a dir totes les poblacions del voltant de Gotarta: La Torre de Buira, Gironella, Malpàs, Erill, Esperan, Raons, Erta, Adons.

La següent menció és ja de finals del S. xv: a. 1496: «Item pos en rehebuda dels prohòmens del abadiat de *La Vaig* per mans d'en Matheu d'en Berthomeu, del loch de *Gotarta*, a xx de abril de huna part CLXVI S. XI d.» (Prim Bertran, «La col·lecta del maridatge de 1496», *Urgellia* v, p. 326).

El fogatge de 1553 conté la forma *Gotarda* (Josep Iglésies, *El Fogatge de 1553*, vol. II, pp. 11 i 86), però cal tenir en compte que els fogatges publicats per Iglésies són plens de formes lingüísticament inaccura-

des i el mateix Iglésies en dona la rectificació en un cens posterior: a. 1787: *Gotarta* (vol. *El cens del comte de Floridablanca* (1787), I, p. 333).

ETIM. Francisc de Borja Moll, en *Els llinatges catalans*, p. 110, suggereix que hi ha relació entre *Gotarta*, *Gotarda* i *Gotarra*, que equipara com a cognoms catalans. És molt seductora la temptació de cercar una explicació comuna a *Gotarta*, *Gotarda* i *Gotarra*. Malgrat tot, ens sembla més prudent destriar aquests tres problemes i tractar-los per separat. Tinguem en compte que *Gotarta* és nom de lloc documentat des d'antic amb aquesta forma. I en canvi *Gotarda* és bàsicament nom de persona. El *Roure de Gotarda* i el *Planell de Gotarda*, tots ells a la Baixa Ribagorça, poden al·ludir al nom d'un antic propietari. Sense negar que algun *Gotarda* pugui ser post-toponímic (un antic *Gotarta* canviat en *Gotarda* per influència del nom de persona), els dos noms deuen ser independents pel que fa a l'origen. Seria inusual un canvi fonètic *rt > rd* o a la inversa.

En el cas de *Gotarta*, que és el que interessa en aquest article, el «paisatge toponímic» per usar una expressió habitual en Joan Coromines, ens mena cap al pre-romà. La major part dels noms de les poblacions que l'envolten tenen origen bascoide: *Iguèrri*, *Adons*, *Erill*, *Esperan*, *Iran*, *Irgo*, *Llesp*, (*El Pont de Suert*)

Partir d'un basc *GORTA-ARTE 'entre els corrals' és idea ben acceptable. El basc ¹ *gorta* significa «ejido, campo común de todos los vecinos de un pueblo, lindante con él, y donde suelen reunirse los ganados», «cuadra» (Azkue, *Dicc.*, s. v.). Això s'aplicaria bé a les característiques de Gotarta, que pot haver estat un lloc de corrals convertit després en assentament humà estable. L'element final -ARTE (cf. Azkue, *DBEF*, s. v.) és comú com a sufix amb indicació d'espai. Mitxelena en dóna exemples abundants en onomàstica: «arte «espacio (intermedio)», var. *tarte* (v. *bitarte*): *Artache* (*Artache*, *Arteche*), cf. *Echarte* (*Etchart*); *Mendarte* (*Mendiarte*), *Munguiart*, *Olarte*, *Ugarte* etc.» (*Apellidos*, 96). En l'últim cas citat per Mitxelena tenim UR-ARTE 'entre aigües' > *Ugarte*, *Huarte*, del qual podríem aportar paral·lels en nombroses llengües. És clar que resta encara per explicar l'-a final. Però potser hagi actuat aquí el record del nom personal *Gotarda*.

HOMÒNIMS I PARÒNIMS. I) *Gotarda*. (1) *Gotarda*, cognom arrelat d'antic a la Ribagorça, com indica la documentació següent:

²⁰ *Maria Gotarda* era una de les «vídues miserables» de Castanesa que queden exemptes de manifestar el valor del seu foc l'any 1381 (Camarena, *Focs y Morabatins*, 34).

Josep Gotarda, segons diu Moner, va ser l'any 1677 el representant de Tolba al Consell del Comtat (Moner, *Bibl. Escr. Ribg.*, 388).

El nom s'aplica també a diversos llocs localitzats a Queixigar, Fet i Casserres, però no en tenim documentació antiga, ço que podria indicar —i més tractant-se de noms menors— que es tracta de derivats